

תאריך: 19.2.2007
בתשובה נא לציין: 31490

בדואר רשום ובפקס:
02-6294807

לכבוד
גב' מיכל יוספוף
ממונה ביקורת גבולות
ומעברים
משרד הפנים

גב' יוספוף הנכבדה,

הנדון: דרישה בלתי חוקית להפקדת מסמך נסיעה במחסום ארז

הריני לפנות אלייך בעניין דרישה חדשה, בלתי חוקית, של פקידי משרד הפנים במחסום ארז, לפיה על כל ישראלי שנכנס לרצועת עזה **להפקיד** במחסום דרכון או תעודת מעבר.

1. במחסום ארז החלו לאחרונה להתנות את מעברם של אזרחי ישראל ותושביה בכך שיחזיקו דרכון או תעודת מעבר. נמסר לנו, שדרישה זו יסודה בהכרזת המעבר כמעבר בינלאומי. אלא שבניגוד לכל מעבר בינלאומי אחר, ובניגוד להוראות החוק, פקידי המעבר אינם מסתפקים בעיון בתעודת המסע והחתמתה. הם דורשים שהיא תופקד במעבר, עד לחזרתו של הנוסע לתחום ישראל!

2. מדובר בדרישה ללא כל מקור חוקי. **סעיף 66 לחוק הדרכונים, תשי"ב-1952**, שכותרתו: **סמכות ליטול דרכון ותעודת מעבר**, קובע כי השר (שר הפנים – י.ב.) רשאי לדרוש מבעל דרכון או תעודת מעבר שימציא את הדרכון או את תעודת המעבר לידי, או למי שצויין בדרישה, למטרות אלה, כולן או מקצתן: (1) גניזת הדרכון או תעודת המעבר אם פקע תקפם; (2) חידושם אם נתבלו; (3) שינוי הרשום בהם; (4) בדיקתם.

3. עולה מכך, כי הפקדת דרכון או תעודת מעבר במעבר גבול, איננה מותרת על פי החוק. ולא בכדי. תעודות מסע אלו כשמן כן הן: הן מיועדות לשמש את נושאן בהיותו מחוץ לשטחי המדינה, ולשמש לו שם כתעודה מזהה ומסמך נסיעה. הדרישה להפקידן היא פגיעה קשה מנשוא בזכות היסוד לחופש תנועה. הפקדת הדרכון כמוה ככריכת כבל סביב רגליהם של אותם ישראלים, כבל המקובע למחסום ארז ואורכו כאורך רצועת עזה, כבל שאינו מאפשר להם להמשיך את נסיעתם למדינות אחרות, דרך המוצא היחיד כיום שאינו מוביל לישראל - מעבר רפיח.

4. עיכובו של דרכון, תעודת מעבר, או כל מסמך מזהה אחר נתפס על ידי המשפט הישראלי כפעולה אלימה, המהווה עבירה פלילית, שעונש בצידה. במטרה לשרש את הליך כבילתם של מהגרי עבודה למעסיקיהם הישראלים, קבע המחוקק, בסעיף 376א לחוק העונשין, כי "המעכב תחת ידו, שלא כדין, דרכון, תעודת מסע, או תעודת זהות של אדם אחר, דינו - מאסר שלוש שנים." באותו עניין אף ציין בית המשפט כי "החרמת דרכונו של אדם, עלולה לפגוע בזכות היסוד המוקנית לו והמעוגנת בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, לחופש תנועה בישראל ואל מחוצה לה." (ע"ע 1064/00 קיניאנגוי ואח' נ' אוליציקי עבודות עפר, תק-אר 2000(3), 181, עמ' 187).

אמנם, מדובר בעניין שונה מזה שלפנינו, אולם ההיגיון העומד מאחוריו דומה. הפגיעה היא אותה פגיעה. והתוצאה אף היא קשה ומשפילה. חמורה מכך היא העובדה, כי בשונה מעניין מהגרי העבודה, במקרה שלפנינו מדובר בפגיעה שמתבצעת על ידי המדינה עצמה, נגד אזרחיה ותושביה.

אשר על כן, אנו דורשים כי פרקטיקה זו תיפסק לאלתר, בעודה בחיתוליה, וכי הודעה על כך תימסר לאותם ישראלים ותתפרסם בכלי התקשורת.

בכבוד רב,
 יותם בן הלל, עו"ד

העתקים:

מר אבי לקח, מנהל לשכת מינהל האוכלוסין בירושלים המזרחית
 עו"ד דניאל סלומון, לשכת היועץ המשפטי, משרד הפנים
 מר רוני בר און, שר הפנים